

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Διδασκαλία 15 συνολικά μαθημάτων στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών και στο Διατομεακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «ΝΕΟΤΕΡΟΣ & ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ-ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ-ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ»

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. «ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΟΡΟΥ» (υποχρεωτικό επιλογής ε' και ζ' εξαμήνου)

Περιγραφή μαθήματος:

Στο μάθημα εξετάζεται η **Εθνογραφία της παραδοσιακής μουσικής και του παραδοσιακού χορού** στον ελλαδικό χώρο, ως μέθοδος/ διαδικασία καταγραφής κατά την έρευνα πεδίου και ως συγγραφή εθνογραφικού κειμένου.

Παρουσιάζεται η παραδοσιακή μουσική ως πολιτισμικό φαινόμενο, που εμπεριέχει και συλλειτουργεί με τον χορό, σύμφωνα με την ελληνική και την ξένη βιβλιογραφία. Εξετάζονται και ερμηνεύονται οι όροι *λαός, λαϊκός, παράδοση, φολκλόρ, πολιτισμός, κουλτούρα* μέσα από μια διεπιστημονική προσέγγιση: Λαογραφία, Εθνολογία, Κοινωνιολογία, Ανθρωπολογία, Εθνομουσικολογία, Εθνοχορολογία, και γίνεται συγκριτική προσέγγιση της Εθνογραφίας με όλες αυτές τις επιστήμες, σε ό,τι αφορά την έρευνα πεδίου.

Εξετάζονται, επίσης, οι νόρμες που διέπουν τη λαϊκή μουσική δημιουργία και παρουσιάζονται οι εθνογραφικές διαφορές μεταξύ νησιωτικής και στεριανής Ελλάδας, σ' επίπεδο μουσικής, χορού, ενοργάνωσης, στίχου, μουσικο-ποιητικής δομής, αυτοσχεδιασμού, ενδυμασίας και ύφους.

Τέλος, μέσα από τους εθνογραφικούς χάρτες παρουσιάζονται και αναλύονται οι τοπικές μουσικο-χορευτικές παραδόσεις και ταυτότητες ανά γεωγραφική περιοχή (μουσικοί χάρτες): Ήπειρος, Μακεδονία, Θράκη, Μοριάς, Στερεά Ελλάδα, Β. Αιγαίο, Ν. Αιγαίο, Κρήτη, Ιόνιο.

Η διδασκαλία υποστηρίζεται από έγκριτη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία, καθώς και οπτικο-ακουστικό υλικό: PPT, μουσικά παραδείγματα και ντοκιμαντέρ μέσω του Π.Σ. «Εύδοξος».

Βλ. και Οδηγό Σπουδών Τμ. Ιστορίας & Αρχαιολογίας:

http://hist-arch.uoi.gr/images/pdf/odigos_spoudon_2020_21.pdf

Για το αναλυτικό περίγραμμα του μαθήματος βλ.:

http://hist-arch.uoi.gr/images/pdf/perigrammata/DALIANOUDI_LAO504.pdf

2. «ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ – (ΕΘΝΟ)ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ»

(υποχρεωτικό επιλογής ε' και ζ' εξαμήνου)

Περιγραφή μαθήματος:

Στο μάθημα δίνεται ο ορισμός και το περιεχόμενο της παραδοσιακής μουσικής, σύμφωνα με την ελληνική και την ξένη βιβλιογραφία. Εξετάζονται και ερμηνεύονται οι όροι *λαός & λαϊκός*, μέσα από μια διεπιστημονική προσέγγιση: Λαογραφία, Εθνολογία, Κοινωνιολογία, Μαρξιστική Θεωρία, Εθνομουσικολογία. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται οι νόρμες που διέπουν τη λαϊκή μουσική δημιουργία. Παρουσιάζεται η **θεματολογία** και το **ρεπερτόριο** του δημοτικού τραγουδιού, σύμφωνα με τα κριτήρια ταξινόμησης των: Στ. Κυριακίδη, Δ. Λουκάτου, Ν. Πολίτη (Κ.Ε.Ε.Λ.), Ε. Καψωμένου και Γ. Αμαργιανάκη.

Παρουσιάζονται, επίσης, οι **πολιτισμικοί χάρτες** της Ελλάδας και οι διαφορές μεταξύ νησιωτικής και στεριανής Ελλάδας, σ' επίπεδο ενοργάνωσης, στίχου, μουσικο-ποιητικής δομής, αυτοσχεδιασμού, ενδυμασίας και ύφους.

Τα μαθήματα συνοδεύονται από οπτικο-ακουστικό υλικό. (CDs, DVDs, PPT)

Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμ. Ιστορίας & Αρχαιολογίας:

http://hist-arch.uoi.gr/images/pdf/odigos_spoudon_2019_20.pdf

Βλ. περίγραμμα στα αγγλικά: [http://www.hist-](http://www.hist-arch.uoi.gr/images/pdf/perigrammata/english/DALIANOUDI_LAO502_ENG.pdf)

[arch.uoi.gr/images/pdf/perigrammata/english/DALIANOUDI_LAO502_ENG.pdf](http://www.hist-arch.uoi.gr/images/pdf/perigrammata/english/DALIANOUDI_LAO502_ENG.pdf)

3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ (υποχρεωτικό α' εξαμήνου)

Περιγραφή μαθήματος:

Ιστορική επισκόπηση των καταβολών της Επιστήμης της Λαογραφίας στην Ευρώπη, στο πλαίσιο της γερμανικής Ρομαντικής Σχολής, και στην Ελλάδα, με έμφαση στο **ιστορικό-πολιτικό-ιδεολογικό πλαίσιο**, μέσα στο οποίο γεννήθηκε και διαμορφώθηκε η Ελληνική Λαογραφία, ως άμεσα εξαρτώμενη επιστήμη από την ελληνική ιστοριογραφία.

Κριτική προσέγγιση των διαφόρων «σχολών», τάσεων και προσανατολισμών της ελληνικής Λαογραφίας από την προ-επιστημονική, την πρωτο-επιστημονική και την νεότερη επιστημονική της φάση: Αστική Λαογραφία, Νεωτερική Λαογραφία, Κοινωνική Λαογραφία. Παρουσίαση, επίσης, της σχέσης της Λαογραφίας με την Ιστορία, την Κοινωνιολογία, την Εθνολογία, την Κοινωνική & Πολιτισμική Ανθρωπολογία, σ' επίπεδο θεωρίας, ιδεολογίας και μεθοδολογίας. Συγκριτική προσέγγιση Λαογραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας.

Τα μαθήματα συνοδεύονται από οπτικο υλικό. (PPT, φωτογραφικό αρχείο κ.ά.)

Βλ. και Οδηγό Σπουδών Τμ. Ιστορίας & Αρχαιολογίας:

http://hist-arch.uoi.gr/images/pdf/odigos_spoudon_2019_20.pdf

4. «ΜΟΥΣΙΚΟ-ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ» (φροντιστηριακό ε' και ζ' εξαμήνου)

Περιγραφή μαθήματος:

Η σχέση μουσικής και κειμένου: **μουσικο-ποιητική δομή, μετρική και τυπολογία** δημοτικού τραγουδιού: μορφολογικοί τύποι.

Αναγνώριση του είδους των στίχων (8/σύλλαβος, 10/σύλλαβος, 11/σύλλαβος... 15/σύλλαβος). Τομή Παύσης, καταληκτικές συλλαβές, τριημίστιχη στροφή, επωδός. Οι φοιτητές ασκούνται στην αναγνώριση των στίχων και της μετρικής με ακουστικές μουσικές ασκήσεις.

Τα μαθήματα συνοδεύονται από οπτικο-ακουστικό υλικό. (CDs, DVDs, PPT)

http://www.hist-arch.uoi.gr/images/pdf/odigos_spoudon_2014_15.pdf

5. «Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ» (υποχρεωτικό επιλογής στ' και η' εξαμήνου)

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα είναι δισυπόστατο: η μια θεματική αφορά το θέατρο και η άλλη τον κινηματογράφο.

Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται λόγος για τις δύο μεγάλες κατηγορίες θεάτρου: το **αστικό** και το **λαϊκό**, όπως και τις νόρμες που διέπουν τη δημιουργία, τη διαμόρφωση, την ανάπτυξη και την απήχυσή τους. Εξετάζονται, επίσης, οι όροι *λαϊκό* και *αστικό* σύμφωνα με τη Λαογραφία και την Εθνομουσικολογία, και με αναφορά στον χώρο και την παιδεία.

Το μάθημα εξετάζει και παρουσιάζει **τον ρόλο της μουσικής** σχεδόν σε όλα τα είδη **αστικού θεάτρου** (με τις υποκατηγορίες του), εστιάζοντας **στη λειτουργία και τη σχέση της μουσικής με τη δομή και το ύφος του κάθε είδους**. Συγκεκριμένα εξετάζεται ο ρόλος της μουσικής στα:

- αρχαίο δράμα (τραγωδία, κωμωδία, σατυρικό δράμα)
- μουσικό θέατρο (κωμειδύλλιο, μιούζικαλ, επιθεώρηση)
- λυρικό θέατρο (όπερα, οπερέτα)
- σύγχρονο θέατρο (πρόζα)

Το μάθημα εξετάζει και παρουσιάζει, επίσης, **τον ρόλο της μουσικής σε όλα τα είδη λαϊκού θεάτρου**, εστιάζοντας **στη λειτουργία και τη σχέση της μουσικής με τη δομή και το ύφος** του κάθε είδους. Συγκεκριμένα εξετάζεται ο ρόλος της μουσικής στα:

- Θέατρο Σκιών/ Καραγκιόζης
- κουκλοθέατρο
- μαριονέτες

Σε ό,τι αφορά τη δεύτερη θεματική, το μάθημα αρχικά εξετάζει και παρουσιάζει τον ρόλο της μουσικής στον **βωβό κινηματογράφο**. Μετά εξετάζει και παρουσιάζει σχεδόν όλα τα είδη **φιλμογραφίας του ομιλούντος κινηματογράφου** και **τον ρόλο της μουσικής μέσα σε αυτά**. Συγκεκριμένα εξετάζεται ο ρόλος της μουσικής στα:

- musical
- opera
- κοινωνικό film
- ντοκιμαντέρ
- thriller/ film noir

Τα μαθήματα συνοδεύονται από οπτικο-ακουστικό υλικό. (CDs, DVDs, PPT)

Βλ. και Οδηγό Σπουδών Τμ. Ιστορίας & Αρχαιολογίας:

http://hist-arch.uoi.gr/images/pdf/odigos_spoudon_2019_20.pdf

Βλ. περίγραμμα στα αγγλικά:

<http://www.hist->

[arch.uoi.gr/images/pdf/perigrammata/english/DALIANOUDI_LAO103_ENG.pdf](http://www.hist-arch.uoi.gr/images/pdf/perigrammata/english/DALIANOUDI_LAO103_ENG.pdf)

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΝΕΟΤΕΡΟΣ & ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ-ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ-ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ»

6. «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ: ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΙ ΣΥΡΜΟΙ ΣΤΗ ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ»

Περιγραφή μαθήματος:

Στο εν λόγω μεταπτυχιακό σεμινάριο παρουσιάζεται η πορεία/ ιστορία της ελληνικής μουσικής, από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα ως σήμερα, εξετάζοντας όλα τα είδη της **αστικής λαϊκής** μουσικής και των παράλληλων **μουσικο-χορευτικών συρμών** (βλ. θεματικούς άξονες παρακάτω) ως καρποί ιστορικών-πολιτικών και ευρύτερων πολιτισμικών συνθηκών.

Γίνεται ανάλυση των χωρο-χρονικών συνθηκών ανά δεκαετία και εξετάζεται η εκάστοτε μουσική δημιουργία και η χορευτική πράξη στο πολιτισμικό της συγκείμενο. Εξετάζεται, επίσης, η σχέση **μουσικής-χορού και κοινωνίας**, όπως και ο χορός ως **ταυτότητα νεανικών υποκοουλτούρων**.

Οι βασικοί θεματικοί άξονες «Ιστορία της ελληνικής μουσικής II» είναι:

1. Αστικο-λαϊκή μουσική (1850-1950)

- Σμυρναϊκό-πολιτικό τραγούδι
- Επιθεωρησιακό τραγούδι μεσοπολέμου
- Πειραιώτικο ρεμπέτικο
- Ελαφρό τραγούδι
- Μεταπολεμικό λαϊκό τραγούδι
- Νέο κύμα
- Έντεχνο-λαϊκό τραγούδι
- Λαϊκή- pop μουσική '70-'80

2. Σύγχρονες μουσικές τάσεις

- Ελληνική ροκ σκηνή '70-'80-'90-'00

3. Χορός και κοινωνία

- Χορευτικοί συρμοί '40 (ευρωπαϊκοί χοροί – ball rooms)
- Χορευτικοί συρμοί '50 (λάτιν και αστικο-λαϊκοί χοροί)
- Χορευτικοί συρμοί '60 (μοντέρνοι χοροί, νεανικές υποκοουλτούρες)

Η διδασκαλία υποστηρίζεται από έγκριτη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία, καθώς και οπτικο-ακουστικό υλικό: PPT, μουσικά παραδείγματα και ντοκιμαντέρ μέσω του Π.Σ. «Εύδοξος».

Βλ. http://pms.hist-arch.uoi.gr/images/docs/perilipseis_xeim_20_21.pdf

7. «ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»

Περιγραφή μαθήματος:

Η έννοια της *παράδοσης* ως μουσικής κληρονομιάς, η οποία εμφανίζεται στο άστυ και στην ύπαιθρο. Συγκριτική ανάλυση των εννοιών *παραδοσιακή μουσική και μουσική παράδοση, φολκλόρ, ethnic/ world music* από την επιστήμη της Λαογραφίας, της Ανθρωπολογίας, της Εθνομουσικολογίας, της Κοινωνιολογίας.

Θεματικοί άξονες:

α) *ελληνικό δημοτικό τραγούδι* από τον 9^ο ως τον 20^ο αιώνα

β) *αστικο-λαϊκό τραγούδι* από το 1830 ως τις μέρες μας

γ) *έντεχνο λαϊκό τραγούδι* (1950- σήμερα)

Τα μαθήματα συνοδεύονται από οπτικο-ακουστικό υλικό. (CDs, DVDs, PPT)

8. «ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ (ΑΛΛΕΣ) ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ»

Περιγραφή μαθήματος:

α) Η σχέση και η συλλειτουργία της μουσικής με τις άλλες παραστατικές τέχνες: θέατρο, έντεχνος χορός, σύγχρονος χορός, λαϊκός χορός, χοροθέατρο

β) Η σχέση και η σύμπραξη της μουσικής με τη σκηνογραφία, τη ζωγραφική και την ενδυματολογία

γ) Η σχέση και η σύμπραξη της μουσικής με τη λαϊκή και την έντεχνη ποίηση (μελοποιημένη ποίηση)

Τα μαθήματα συνοδεύονται από οπτικο-ακουστικό υλικό. (CDs, DVDs, PPT)

9. ΕΘΝΙΚΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ (19^ο-20^{ός} ΑΙΩΝΑΣ): ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Περιγραφή μαθήματος:

Η επισκόπηση των εθνιστικών μουσικών ρευμάτων στη νεότερη Ελλάδα, ως απόρροια ενός γενικότερου εξευρωπαϊστικού κλίματος σε πολιτικό, κοινωνικό και πολιτισμικό επίπεδο, που οδήγησαν στην ανάδειξη των κατά τόπους Εθνικών Σχολών. Η 1^η Εθνική Σχολή είναι η Επτανησιακή Σχολή, κατά τα πρότυπα της Ιταλικής, η οποία αρχικά δεν αναγνωρίστηκε ως τέτοια. Ακολούθησε η Εθνική Μουσική Σχολή με τον Μανώλη Καλομοίρη, κατά τα αυστο-γερμανικά πρότυπα.

Στο εν λόγω μάθημα γίνεται μια κριτική παρουσίαση των εθνικών σχολών και αποτιμώνται οι επιρροές τους στην εθνική μουσική ταυτότητας της Ελλάδας.

Η διδασκαλία υποστηρίζεται από έγκριτη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία, καθώς και οπτικο-ακουστικό υλικό: PPT, μουσικά παραδείγματα και ντοκιμαντέρ μέσω του Π.Σ. «Εύδοξος».

10. «ΜΟΥΣΙΚΟ-ΛΟΓΙΕΣ: ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ & ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ»

Περιγραφή μαθήματος:

Το εν λόγω μάθημα περιλαμβάνει ένα μεγάλο εύρος επιστημονικών θεμάτων που αφορούν τη διπλή ιδιότητα της μουσικής ως Επιστήμης και ως Τέχνης. Πιο συγκεκριμένα:

- α) αναλύονται ζητήματα που άπτονται της **Συστημικής και Ιστορικής Μουσικολογίας, της Εθνομουσικολογίας, της Εθνογραφίας, της Λαογραφίας, της Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας, της Αισθητικής της Μουσικής**, μέσα από διεπιστημονικές προσεγγίσεις και διεπιστημονικά μεθοδολογικά εργαλεία. Ενδεικτικά αναφέρονται: «Σχέση μουσικής και ποίησης - Η μελοποίηση έντεχνου λόγου», «Μουσική Εθνογραφία της Ελλάδας: Στεριανοί και Νησιωτικοί Μουσικοί χάρτες», «Η έντεχνη λαϊκή μουσική ως Σχολή και περιεχόμενο», «Ο ρόλος της Επτανησιακής Σχολής», «Εθνογραφία ως κοινό μεθοδολογικό εργαλείο των επιστημών πεδίου» κ.ά.
- β) αναλύεται η σχέση της μουσικής ως συμπραττόμενης τέχνης με άλλες τέχνες. Ενδεικτικά αναφέρονται: «Μουσική και Παραστατικές Τέχνες», «Μουσική – Χορός – Εικαστικές Τέχνες», «Μουσική και Θέατρο σκιών», «Η Μουσική στον κινηματογράφο ως συνιστώσα εθνικής πολιτισμικής ταυτότητας», κ.ά.

Όλες οι θεματικές υποστηρίζονται από έγκριτη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία, καθώς και οπτικο-ακουστικό υλικό: PPT, μουσικά παραδείγματα και ντοκιμαντέρ μέσω του Π.Σ. «Εύδοξος».

11. «ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ & ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ»

Περιγραφή μαθήματος:

Προσδιορίζεται ο ορισμός και το περιεχόμενο των όρων *αρχείο, συλλογή, πρωτογενές & δευτερογενές λαογραφικό υλικό* και αναπτύσσονται οι βασικές αρχές αρχειονομίας, με ειδολογική κατάταξη του μουσικού οπτικο-ακουστικού υλικού, όπως και με ειδολογική ταξινόμηση των μέσων καταγραφής και αναπαραγωγής του υλικού (μπομπίνες, κασέτες, βιντεο-κασέτες, δίσκοι βινυλίου, CDs, DVDs, mp3 κ.ά.).

Οι φοιτητές ασκούνται στην καταγραφή, αποδελτίωση, ταξινόμηση και αρχειοθέτηση του δικού τους μουσικού υλικού και συγκροτούν το δικό τους μουσικό αρχείο (έντυπη και ψηφιακή μουσική βιβλιοθήκη).

Παράλληλα αποκτούν βασικές γνώσεις βιβλιοθηκονομίας/ αρχειοθέτησης μουσικών βιβλίων, κατά το σύστημα DEWEY, και ασκούνται στην αναγνώριση των διαφορετικών μουσικών ειδών.

Η διδασκαλία υποστηρίζεται από έγκριτη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία, καθώς και οπτικο-ακουστικό υλικό: PPT, μουσικά παραδείγματα κ.ά.

12. «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι: ΛΟΓΙΕΣ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ – BYZANTIO – ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ»

Περιγραφή μαθήματος:

Στο προτεινόμενο σεμινάριο παρουσιάζεται η πορεία/ ιστορία της ελληνικής μουσικής, από τον 5ο π.Χ. ως σήμερα, ο ρόλος και η σημασία της στον δημόσιο και ιδιωτικό βίο. Θα παρουσιαστούν όλα τα είδη λόγιας/ έντεχνης μουσικής στο ιστορικό-κοινωνικό και πολιτισμικό τους πλαίσιο, οι βασικές Σχολές μαζί με τους κύριους εκπροσώπους του κάθε είδους/ Σχολής.

Αξιοσημείωτο, ότι παρουσιάζονται και οι πιο σύγχρονες τάσεις της μουσικής

δημιουργίας του 21^{ου} αιώνα, οι οποίες συνδυάζουν τη λόγια μουσική παιδεία με την τεχνολογία.

Οι βασικοί θεματικοί άξονες του 1^{ου} μέρους είναι:

- **Αρχαιο-ελληνική μουσική**: αρχαίοι ύμνοι, ο ρόλος της μουσικής στην παιδεία, τη θρησκεία, τον πόλεμο
- **Βυζαντινή μουσική**: επιρροές από Ανατολή και Δύση, εκκοσμίκευση
- **Επτανησιακή Μουσική Σχολή** (εκπρόσωπος Σπ. Σαμάρας)
- **Εθνική Μουσική Σχολή** (εκπρόσωπος Μανώλης Καλομοίρης)
- **Ελληνική έντεχνη μουσική**
 - Ελληνική πρωτοπορία (Ιάνης Ξενάκης, Δ. Μητρόπουλος)
 - Ηλεκτρακουστική μουσική 20ού - 21^{ου} αιώνα

Όλες οι θεματικές υποστηρίζονται από έγκριτη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία, καθώς και οπτικο-ακουστικό υλικό: PPT, μουσικά παραδείγματα (CDs, DVDs) και ντοκιμαντέρ μέσω του Π.Σ. «Εύδοξος».

13. «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ II: ΑΣΤΙΚΕΣ (ΛΑΪΚΕΣ) ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΣΤΗ ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ»

Περιγραφή μαθήματος:

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια του μεταπτυχιακού μαθήματος «Ιστορία της ελληνικής μουσικής I: Αρχαιότητα – Μέσοι χρόνοι – Νεότερη Ελλάδα», το οποίο προσφέρθηκε στο εαρινό εξάμηνο 2018.

Στο εν λόγω μεταπτυχιακό σεμινάριο (το οποίο λειτουργεί αυτόνομα και δεν προϋποθέτει την παρακολούθηση του αντίστοιχου σεμιναρίου I για την κατανόησή του) παρουσιάζεται η πορεία/ ιστορία της ελληνικής μουσικής, από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα ως σήμερα, εξετάζοντας όλα τα είδη της **αστικής λαϊκής** ελληνικής μουσικής, όπως και της **μουσικής στο θέατρο και τον κινηματογράφο** (βλ. θεματικούς άξονες παρακάτω) στο ιστορικό-κοινωνικό και πολιτισμικό τους πλαίσιο.

Οι βασικοί θεματικοί άξονες της «Ιστορία της ελληνικής μουσικής II» είναι:

Αστικο-λαϊκή μουσική

- Σμυρναίικο-πολίτικο τραγούδι
- Πειραιώτικο ρεμπέτικο
- Ελαφρό τραγούδι
- Μεταπολεμικό λαϊκό τραγούδι
- Νέο κύμα
- Έντεχνο-λαϊκό τραγούδι
- Ελαφρο-λαϊκή μουσική '70-'80

Μουσική στο ελαφρό θέατρο

- Επιθεώρηση
- Οπερέτα

Μουσική στον δημοφιλή κινηματογράφο

- Λαϊκό τραγούδι στον Π.Ε.Κ.
- Μουσική και χορός στα ελληνικά μιούζικαλ

Όλες οι θεματικές υποστηρίζονται από έγκριτη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία, καθώς και οπτικο-ακουστικό υλικό: PPT, μουσικά παραδείγματα (CDs, DVDs) και ντοκιμαντέρ μέσω του Π.Σ. «Εύδοξος».

14. «Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ‘ΛΑΪΚΟΥ’ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΘΕΑΜΑΤΟΣ (ΘΕΑΤΡΟ, ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ, ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΩΝ ΔΕΚΑΕΤΙΩΝ 1950-1990. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ»

Συνδιδασκαλία με τον κ. Λ. Φλιτούρη, επικ. Καθηγητή Νεότερης Ευρωπαϊκής Ιστορίας

Περιγραφή μαθήματος:

Η θεματολογική, καλλιτεχνική, τεχνική και οικονομική ανάπτυξη του ελληνικού κινηματογράφου, από τη δεκαετία του '50 και μετά, ακολούθησε την ανανέωση του θεατρικού θεάματος, όπως αυτή εκδηλώθηκε ιδίως μετά την λήξη του εμφυλίου πολέμου και διήρκησε τουλάχιστον ως τις αρχές της δεκαετίας του 1970, ενώ αποτέλεσε και τον πολιτισμικό αντίποδα σε ό,τι αφορά την αισθητική, τις κοινωνικές

καταβολές, τη μαζική παραγωγή και κατανάλωση. Ο λαϊκός ή δημοφιλής ή εμπορικός ή αλλιώς Παλιός Ελληνικός Κινηματογράφος (Π.Ε.Κ.) και το θέατρο στις ελαφρότερες και πιο εμπορικές του μορφές (επιθεωρήσεις, κωμωδίες, ελαφρό μουσικό θέατρο, θέατρο σκιών) αποτέλεσαν σημαντικά μέσα διασκέδασης, ψυχαγωγίας, διαπαιδαγώγησης και εκτόνωσης της ελληνικής μεταπολεμικής κοινωνίας στο άστυ και στην ύπαιθρο.

Ταυτόχρονα προσάρμοσαν τη λαϊκή κουλτούρα στα νέα καταναλωτικά δεδομένα και συνέβαλαν στη δημιουργία ενός ατελούς και ιδιόμορφου ελληνικού star system, το οποίο έφτασ στη μεγαλύτερη ακμή του τη δεκαετία του '80, εποχή κατά την οποία το φαινόμενο του λαϊκισμού και η λεγόμενη “λαϊκή/ pop” κουλτούρα εκδηλώνεται εντονότερα σε όλα τα πολιτισμικά αγαθά: θέατρο, κινηματογράφος, τηλεόραση, μουσική κ.λπ. Η μαζική παραγωγή μιας μεγάλης και νέας αγοράς πολιτισμικών προϊόντων, που παρατηρείται ολοένα αυξανόμενη αυτήν την τεσσαρακονταετία (1950-1990), συνδυάζονται με την ευρεία μαζική κατανάλωση. Η αύξηση των θεατρικών αιθουσών, των θεατρικών επιχειρήσεων, των κινηματογραφικών αιθουσών και των εταιριών παραγωγής άλλαξαν τα δεδομένα στον χώρο της εργασίας του θεάματος, καθώς και τις ανάγκες σε είδη μουσικής και χορού, που εμφανίζονται μέσα σε αυτά.

Το θέατρο, ο κινηματογράφος και η τηλεόραση ως είδη λαϊκής διασκέδασης που εμπεριέχουν μουσική και αλληλο-τροφοδοτούνται σε επίπεδο ανθρώπινου δυναμικού (συγγραφείς, σκηνοθέτες, παραγωγοί, ηθοποιοί) και θεματικών (κινηματογραφικές ταινίες από ομώνυμα θεατρικά έργα, τηλεοπτικές παραγωγές εμπνευσμένες από το θέατρο και τον κινηματογράφο, εμπορική δισκογραφία από κινηματογράφο) αποτελούν τα αντικείμενα μελέτης στο πλαίσιο του παρόντος μεταπτυχιακού σεμιναρίου, με μια διεπιστημονική προσέγγιση: ιστορία, λαογραφία, εθνομουσικολογία, ανθρωπολογία, κοινωνιολογία, θεατρολογία και κινηματογραφικές σπουδές.

Στο πλαίσιο του μαθήματος, και με γνώμονα την πλουραλιστική, διεπιστημονική και πληρέστερη προσέγγιση του θέματος, προτείνονται και διαλέξεις από ερευνητές κι επιστήμονες του είδους/ αντικειμένου.

Τα μαθήματα υποστηρίζονται από έγκριτη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία, καθώς και οπτικο-ακουστικό υλικό: PPT, μουσικά παραδείγματα (CDs, DVDs) και ντοκιμαντέρ μέσω του Π.Σ. «Εύδοξος».

15. «(ΕΘΝΟ)ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΕΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΩΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ»

Το εν λόγω μάθημα περιλαμβάνει ένα μεγάλο εύρος επιστημονικών ζητημάτων που αφορούν τη διπλή ιδιότητα της μουσικής ως Επιστήμης και ως Τέχνης. Ταυτόχρονα τίθενται το θεωρητικό πλαίσιο και τα μεθοδολογικά εργαλεία της Εθνομουσικολογίας, ως πολυσύνθετης επιστήμης πεδίου, που ερευνά, καταγράφει κι ερμηνεύει τη μουσική ως πολιτισμικό φαινόμενο και συμφραζόμενο στις προαστικές και τις αστικές κοινωνίες, στη συγχρονία και τη διαχρονία.

Πιο συγκεκριμένα:

α) Αναλύεται ο **διεπιστημονικός** χαρακτήρας της Εθνομουσικολογίας ως Επιστήμης, εξετάζοντας τη σχέση της με την Ιστορική & Συστημική Μουσικολογία, την Εθνολογία, τη Λαογραφία, την Κοινωνική Ανθρωπολογία, την Πολιτισμική Ιστορία και την Κοινωνιολογία, σ' επίπεδο θεωρίας, μεθοδολογίας (έρευνα πεδίου, συμμετοχική παρατήρηση, ημερολόγια κ.λπ.) και ερμηνευτικών εργαλείων, δίνοντας έμφαση σε έννοιες, όπως *εξευρωπαϊσμός, εκδυτικισμός, πολιτισμική ηγεμονία, ετερο-τοπικότητα, παγκοσμιοποίηση, world, ethnic*.

β) Αναλύεται ο **διαπολιτισμικός** χαρακτήρας της Εθνομουσικολογίας ως Επιστήμης, εξετάζοντας εθνογραφικά παραδείγματα επιτόπιας έρευνας, με μουσικο-χορευτικά ιδιώματα από διαφορετικές εθνοπολιτισμικές και εθνοτικές ομάδες, όπως Σαρακατσάνοι, Αρβανίτες, Ρομά κ.ά.

γ) Αναλύεται ο **διαθεματικός** χαρακτήρας της Εθνομουσικολογίας ως Επιστήμης και η **μουσική ως πράξη (τέχνη)**, εξετάζοντας διαφορετικά είδη μουσικής μαζί με τα είδη ορχήστρας/ οργάνων σε συγκριτικό πλαίσιο, όπως: σχέση δημοτικού τραγουδιού με τη λόγια μουσική, σχέση δημοτικού τραγουδιού με το αστικο-λαϊκό τραγούδι, σχέση της δημοφιλούς μουσικής με τα θεάματα (θέατρο, κινηματογράφος, χορός).

Όλες οι θεματικές υποστηρίζονται από έγκριτη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία, καθώς και οπτικο-ακουστικό υλικό: PPT, μουσικά παραδείγματα (CDs, DVDs) και ντοκιμαντέρ μέσω του Π.Σ. «Εύδοξος».
